

СТЕНОГРАМА
засідання Комітету Верховної Ради України
з питань свободи слова

19 червня 2024

ЮРЧИШИН Я.Р. Доброго дня, колеги! Починаємо наше чергове засідання. У нас пропозиція по порядку денному 8 питань.

Перше. Проект Закону про внесення змін до деяких законів щодо посилення діяльності гарантій медіа. Наш з вами профільний, дуже дякую всім за співавторство. Сергій долучиться вже на етапі правок.

Друге. Проект Закону про внесення змін до деяких законів щодо забезпечення військового поховального ритуалу під час почесного поховання на Національному військовому меморіальному кладовищі.

Третє. Проект Постанови про Звернення Верховної Ради України до Ради Європи з нагоди 75-річчя створення Ради Європи.

Четверте. Проект Закону про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів та Урядом Словацької Республіки.

П'яте. Про повторне звернення Михайла Безщасного щодо можливого порушення НАБУ вимог Закону про звернення.

Шосте. Про розгляд звернення малого підприємства "АЛЕКС" щодо можливого втручання в діяльність медіа службовими особами.

Сьоме. Про затвердження заяв та звернень.

І восьме. "Різне". В "Різному" я коротко проінформую про ситуацію з Укрінформом.

Колеги, чи будуть інші пропозиції до порядку денного? Тоді прошу за основу і в цілому. Хто – за?

ШВЕЦЬ С.Ф. За? Проти? Утримались? Одноголосно. Один відсутній.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую.

Шановні колеги, по нашому законопроекту є пропозиція його рекомендувати за основу з доопрацюванням по 116 статті. Чому така пропозиція? По-перше, є звернення власне журналістів стосовно можливості вдосконалення процедури. А по-друге, ми разом з нашим ГНЕУ виявили, що нам потрібно буде вносити зміни для того, щоб збалансувати оце пересування під час режиму комендантської години. Тобто в Прикінцевих положеннях треба буде доручати Кабміну привести власне "підзаконку" у розпорядження. Тому пропозиція така дати по 116-й.

Тут нам не поспішати, тут нам треба так, щоб ми не створили двочитання.

ШВЕЦЬ С.Ф. Власне я про це і хотів запитати. ... *(не чути)* ти говориш, що є пропозиції журналістів, а де вони? Я їх не бачив.

ЮРЧИШИН Я.Р. Ми їх отримаємо пізніше, бо зараз вони тільки опрацьовують цей законопроект.

ШВЕЦЬ С.Ф. Пізніше, це коли?

ЮРЧИШИН Я.Р. Я думаю, що десь у межах тижня. Тобто до моменту внесення правок. І ми або врахуємо, або не врахуємо.

ШВЕЦЬ С.Ф. *(Не чути)*

ЮРЧИШИН Я.Р. Тут ключова історія, це щоб у нас не було незгоджень, бо ключова історія це дати можливість, з одного боку, оперативно, а з іншого боку, не створили лазівок, щоб, умовно кажучи, нас не ганяли...

ШВЕЦЬ С.Ф. Конечно. Шпіони.

ЮРЧИШИН Я.Р. Ну шпіони, це таке, але, умовно кажучи, ганяли по містах. Ні, зі шпіонами інші служби працюють.

Тому, якщо не буде заперечень, друзі, то за основу по 116-й. Є підтримка? Прошу.

ГЛИНЯНА Я.А. Я вибачаюсь. Відповідно до статті 114 - за основу і направляється на друге читання ... *(не чути)* 116-а ... *(не чути)* а вже на другому читанні доопрацьовуємо.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дивіться, у нас щонайменше останніх 7 засідань, у нас періодично законопроекти з доопрацюванням по 116 статті, за основу з доопрацюванням по 116 статті.

У мене прохання до комітету вивчити, особливо це в комітеті Дениса Маслова постійно таке формулювання, і просто прописати. Дуже дякую, що звернули увагу, щоб це відповідало Регламенту. Я зараз вільно цитую. Так, щоб було правильне формулювання.

КОЗЛОВ М.В. Так. Єдине, що ми, звичайно, вивчимо проекти рішень і висновки Маслова, але хочу все ж таки підтримати Глиняну, яка відповідальна за цей законопроект, у нас є норма чітка передбачена – 114-а, яке рішення може прийняти комітет і Верховна Рада на підставі першого читання, на друге читання – це стаття 116. Тут однозначно, якщо ми пропишемо, це буде ну просто показано рівень комітету, що ми...

ЮРЧИШИН Я.Р. Дивіться, рівень комітету, я дуже дякую за формулювання, будь ласка, вивчіть практику, яка є у даному скликанні і у попередньому скликанні. Я просив пана Миколу це питання вивчити і надати

адекватне формулювання. Зараз ми приймаємо рішення про за основу з доопрацюванням з використанням 116 статті Регламенту. Якщо інші комітети включно з регламентним вживають це формулювання, у мене є всі підстави вважати, що ми можемо знайти адекватне формулювання.

ШВЕЦЬ С.Ф. Тим паче Сергій Кальченко відразу дасть відповідь, він адекватна людина.

ЮРЧИШИН Я.Р. При тому, що зокрема цей законопроект стосується і їхньої сфери діяльності. Тому прохання підтримати дане формулювання.

Дякую. Хто - за? Дякую.

ШВЕЦЬ С.Ф. За? Проти? Утримались? 1 відсутній. Одноголосно.

ЮРЧИШИН Я.Р. Прийнято. Добре.

Переходимо до наступного питання.

Друге. Проект Закону про внесення змін щодо здійснення військового поховального ритуалу. Наша пропозиція - запропонувати профільному Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики рекомендувати законопроект за основу. Там серед співавторів наш колега Євген.

Чи будуть інші пропозиції?

ШВЕЦЬ С.Ф. Так, є пропозиція, моя особиста пропозиція. Не те щоб пропозиція, але, пане голову, як ви скажете. Я буду утримуватися від прийняття рішення з цього питання. Поясню свою позицію. Мені воно здається контраверсійним з різних точок зору, насамперед через те, що я не розумію причини того, що відбувається. Одна річ з лівого берега ховати, потім вирішили, що зручніше буде з правого берега ховати і родичі почали...

ЮРЧИШИН Я.Р. Сергію, тут трошки інша історія.

ШВЕЦЬ С.Ф. Поясніть мені, будь ласка.

БРАГАР Є.В. Ви кажете про ротацію кладовища?

ШВЕЦЬ С.Ф. Так.

БРАГАР Є.В. Ротація кладовища - давайте потім після комітету я до вас зайду, розкажу, що там відбулось.

ШВЕЦЬ С.Ф. Ні, так давайте зараз.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дивіться, в даному законопроекті описано саму процедуру, як відбувається поховання. Тобто в даному законопроекті, по тому, що я бачу, це не стосується місця, а стосується, умовно кажучи, церемоніалу. Встановлено офіційний церемоніал, як відбувається поховання.

БРАГАР Є.В. Щоб хоча б був якийсь стандарт. Чому, тому що там включається музика, там не включається.

ЮРЧИШИН Я.Р. Власне. Тобто хто що, за який. Тобто тут, умовно, систематизується те, що на даний момент переважно використовується як спеціальна процедура. Тут не йдеться про...

БРАГАР Є.В. Про кладовище давайте я вам розкажу.

ШВЕЦЬ С.Ф. Ні, так ви розкажете, звичайно, але, Женю, ви розкажете...

БРАГАР Є.В. Там не дуже хороші подробиці є. Але давайте розкажу.

ШВЕЦЬ С.Ф. Я просто слухав Микиту, був у них на засіданні комітету і так далі. Більше того, я безпосередньо брав участь у оформленні того цвинтаря на Биківні... свого часу.

БРАГАР Є.В. Там сплили цікаві подробиці.

ЮРЧИШИН Я.Р. Тут якби історія в тому, що це не стосується ну якби визначення місця, визначення локації. Тут тільки по процедурі. Тому я б радив підтримати, але звісно рішення персональне.

ШВЕЦЬ С.Ф. Ну так поясніть мені, пане голово, в чому суть.

ЮРЧИШИН Я.Р. Суть в тому, щоб унормалізувати саму процедуру ритуалу. Тобто незалежно де ховається - на Національному кладовищі, не на Національному кладовищі, в Статуті Збройних Сил фактично рекомендується прописати, як, хто проносить урну з прахом, де зупиняється урочистий, власне...

ШВЕЦЬ С.Ф. Тобто формальності.

ЮРЧИШИН Я.Р. Так. Церемонія.

БРАГАР Є.В. Так, формальності.

Але тут це рекомендації. Якщо сім'я загиблого не хоче, то сім'я загиблого не хоче.

ЮРЧИШИН Я.Р. То вони ховають так, як вважають за потрібне. От і все. Так. Тому тут не стосується локації в принципі.

Добре. Дякую. По локації Євгеній матиме змогу після засідання пояснити.

БРАГАР Є.В. Ви теж хочете?

ЮРЧИШИН Я.Р. Я в принципі в курсі. Знаю, що є обмеження по Биківні.

Тоді прошу зазначений проект рішення за основу, рекомендувати за основу. Хто - за?

ШВЕЦЬ С.Ф. За? Проти? Утримались? 1 відсутній. Одноголосно.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую. Одноголосно.

Наступне питання. Постанова про звернення Верховної Ради України до ради Європи і Парламентської асамблеї держав-членів з нагоди 75-річчя створення Ради Європи авторства О.Санченка та інших. Запропонувати Комітету з питань зовнішньої політики постанову за основу і в цілому. Ну як постанови. Хто - за?

ШВЕЦЬ С.Ф. За? Проти? Утримались? 1 відсутній. Одноголосно.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую.

Проект Закону про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Словацької Республіки про здійснення оплачуваної діяльності членами сімей співробітників дипломатичних представництв та консульських установ, внесений КМУ.

Рекомендувати Комітету з питань європейської інтеграції України до Європейського Союзу прийняти за основу та в цілому. Хто - за?

ШВЕЦЬ С.Ф. За? Проти? Утримались? Одноголосно. 1 відсутній.

ЮРЧИШИН Я.Р. По нашому традиційному запитувачу Михайлу Безщасному. За результатами розгляду прийняли рішення взяти зазначену інформацію до відома, враховуючи попереднє рішення, а також надання Безщасному листів-відповідей. Ну тобто ми беремо... Реакція на традиційне рішення.

БРАГАР Є.В. Традиційне звернення і традиційне рішення.

ЮРЧИШИН Я.Р. Так. Дякую дуже.

Хто - за?

ШВЕЦЬ С.Ф. За? Проти? Утримались? 1 відсутній. Одноголосно.

ЮРЧИШИН Я.Р. Про звернення Куролапа І.С., керівника МПП "Алекс" щодо незаконного втручання в діяльність їх медіа службових осіб Монастирищенського РЕМ ПАТ "Черкасиобленерго", ТОВ "Черкасиенергозбут" та ПАТ "Черкасиобленерго".

Рішення - направити до МВС України звернення з проханням розглянути в межах своєї компетенції та вжити заходів.

ШВЕЦЬ С.Ф. У мене є пропозиція.

ЮРЧИШИН Я.Р. Будь ласка.

ШВЕЦЬ С.Ф. Оскільки мова йде про місто Черкаси, Черкаську область, очевидно, що це, з моєї практики я бачу, що це адресовано мені, мешканцю колишньому Черкас. Крім МВС пропоную ще й офіційним шляхом направити безпосередньо на мою адресу.

ЮРЧИШИН Я.Р. Переслати пану Сергію. Окей. Ну тобто я не бачу проблем. Оформимо звернення від комітету до Сергія.

ШВЕЦЬ С.Ф. А там уже я буду розбиратися.

ЮРЧИШИН Я.Р. Контролювати. Все. Добре. Дякую.

Тоді МВС і Сергій.

Хто - за?

ШВЕЦЬ С.Ф. За? Проти? Утримались? 1 відсутній. Одноголосно.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую.

Тепер, колеги, по наступних наших питаннях порядку денного.

Так, про затвердження заяв та звернень. Наше традиційне рішення. Прошу затвердити. Хто - за?

ШВЕЦЬ С.Ф. Так. За? Проти? Утримались? Одноголосно. 1 відсутній.

ЮРЧИШИН Я.Р. В "Різному" інформую. Я зайшов у комунікацію, з одного боку, з паном Череватим, який зараз є директором Укрінформу. Ми з ним домовилися про організацію засідання, ну неформального засідання комітету та відвідин Укрінформу, щоб з'ясувати, яка зараз атмосфера в колективі. В принципі, спілкувався з працівниками, які залишились. Вони чітко зазначають, що жодних рекомендацій щодо висвітлення і тому подібне

з призначенням нового керівництва немає. Всі ситуації, які були, відійшли власне на задній план. Так само спілкувався з пані Сингаївською, яка зараз працює в "Лівому березі" і яка була заступницею голови Укрінформу, щодо потреби, не потреби як би розгляду питання на засіданні комітету.

І ми дійшли спільно до позиції, що в принципі було б дуже корисно, щоб цю ситуацію розглянуло саме журналістське середовище, окрім офіційного запиту до правоохоронних структур, який вже є, і десь найближчим часом має бути відповідь київської міської прокуратури, щоб журналісти між собою розглянули цю ситуацію і напрацювали пропозиції від них, як мінімізувати в майбутньому будь-які такі ситуації. Як варіант, було запропоновано, щоб це розглянулося на базі Медіаруху, об'єднання неформального журналістів, в яке і Укрінформ входить, і представники "Лівого берега", і в принципі багато нейтральних медіа.

Я спілкувався з Наталією Лігачовою, вони готові на своїй базі зробити таке засідання і нас запросити, щоб ми почули позицію власне різних сторін журналістської спільноти. За моїми даними, пан Череватий спілкувався із послами G7, де чітко сказав, що як би при ньому ніяких навіть спроб впровадження якихось рекомендацій не буде. І якщо буде запит на проведення реформування системи Укрінформу та створення наглядової ради, про те, що публічно говорив Микита Потураєв, ну він звісно буде тільки підтримувати такі рухи, а сам Укрінформ не має юридичної спроможності такі речі ініціювати. Це можемо або ми, або Міністерство культури, або власне за запитом журналістів, що було би найбільш логічним. Наша громадська рада теж до нас звернулася створити спеціальну комісію з незалежними експертами, для того щоб дослідити дане питання.

Мені здається, що щоб не виглядало, ну щоб не політизувати даний процес жодним випадком, краще, щоб провідну роль у даному випадку активно б провадили самі журналісти. І тому я би рекомендував зачекати

засідання Медіаруху, подивитися їхні рекомендації, а після того вже напрацьовувати власні пропозиції.

Якщо будуть інші пропозиції, то будь ласка. В принципі, якщо буде підтримка такого кроку, то я з нашою радою прокомунікую, що ми пропонуємо долучитися до засідання Медіаруху.

ШВЕЦЬ С.Ф. У нас є час зараз?

ЮРЧИШИН Я.Р. Щонайменше хвилин 5-6 точно є.

ШВЕЦЬ С.Ф. Дивіться... *(Нерозбірливо)*

...Я останнім часом з боку руху "Чесно" і з боку цілого ряду громадських організацій, зустрічав, ну як би це коректніше сказати, неякісну оцінку діяльності як комітету, так і того, що відбувається в медіасередовищі в цілому в Україні, на мій погляд.

Відповідно я би, ну це моя позиція, я хочу, щоб члени комітету правильно зрозуміли, я ставлю під сумнів адекватність оцінки цими громадськими організаціями того, що відбувається в медіасередовищі в Україні. Виходячи з цього, виходячи з цього, я би, пане голово, і пане Євгенію, виходячи з цього я би і виносив оцінки А і Б, як би це сказати, знову ж таки коректніше, я би давав оцінки тому, що вони говорять.

Я відзначив, пане голово, вашу активність. І це йде на користь комітету і діяльності комітету. І зі своєї сторони тільки подяка. Але, на мій погляд, не завжди ця активність у коментарях, вона є ну позитивною для комітету. Наприклад, у нас є оцінка того, що відбувається в медіасередовищі, як цензура. Виключати цього я би не став, тому що є елементи цензури. Але, з іншого боку, в країні, в якій є війна, дивно було би не зустрічатися з цензурою. Крім того, у нас є, я вважаю, можливо це проговоримо якимось чином окремо, на окремому засіданні і так далі, бо це нас стосується, як на

мене. Ми чуємо з боку партій, фракції яких називають себе опозиційними, в тому числі і "Європейської Солідарності", ми чуємо, що "Єдиний марафон" це зразок цензури. Ну я можу помилятися, але смисл такий.

БРАГАР Є.В. Цензура –це ... *(Без мікрофону, не чути)*

ШВЕЦЬ С.Ф. Мені здається, що... Так, звичайно. Але ми так само маємо право на те, щоб висловити свою думку. І тим паче публічно. А це може бути голова комітету, це може бути заступник голови комітету, це може бути секретар комітету - висловити свою оцінку тому, що відбувається. Я, наприклад, тотально не погоджуюся з тим, як оцінується діяльність марафону.

Ну от такі пропозиції. Що ви скажете, друзі?

ЮРЧИШИН Я.Р. Ну я відреагую і, думаю, Євгеній теж буде.

Позиція. Я дуже чітко розрізняю позицію голови комітету, так, і тут я якби кожна, будь-яку свою позицію можу пояснити. І я ніколи її не подаю як позицію комітету. Тому позиція комітету - тільки наші офіційні заяви, які ми власне, їх погоджуємо. І тому коли йдуть якісь там оцінки, коментарі, я кажу про власну оцінку або ми з вами погоджуємо заяви, які, в принципі, приймаються більшістю.

Стосовно оцінки тої чи іншої позиції наших політичних колег, ну вони мають право, це якраз демонстрація того, що цензури в нас немає. А оцінки "Єдиного марафону" - я теж не вважаю його цензурою, я вважаю, що справді було би набагато краще, якби баланс позицій був дещо інший. Але тут це не якесь одномоментне рішення, так. Тобто ми пам'ятаємо, були претензії, що мало про війну говорили військові. Будь ласка, зараз в принципі ця ситуація змінилася суттєво. Про війну говорять власне військові.

І по суті ніхто крім них. Так. Тобто доступ до інформації на лінії фронту - будь ласка, зміна Указу 73, і зараз доступ набагато кращий, аж до певних кадрових рішень.

Те, що оцінка окремих медіаорганізацій чи медіаекспертів буде розходитися з нашою, це теж вияв відсутності цензури. І це прекрасно.

ШВЕЦЬ С.Ф. Іменно. Іменно.

ЮРЧИШИН Я.Р. Що би я просив? Якщо члени комітету бачать потребу в позиції комітету чи слухань на базі комітету з того чи іншого питання, то давайте просто це ініціювати. Я точно не буду вставляти палиці в колеса, щоб комітет висловився, наприклад, стосовно "Єдиного марафону". Питання, наскільки це потрібно і наскільки це додасть позитиву в дискусію, мені здається, що зараз ключова відповідальність (*нерозбірливо*) на ... редакторів "Єдиного марафону", які просто мають показати якісний продукт. Це буде найкраща відповідь.

Є ряд дуже чутливих питань, там як, наприклад, відімкнення цілого ряду каналів. Я очікую, що в нас точно будуть пропонувати, власне ці канали, проведення засідання з цього питання. Чому, тому що єдиний механізм, який для них доступний, це судовий процес. Вони переважно всі заглохли.

ШВЕЦЬ С.Ф. ... так ти їм скажи.

ЮРЧИШИН Я.Р. Що?

ШВЕЦЬ С.Ф. Де ваша ініціатива?

ЮРЧИШИН Я.Р. Тут питання в тому, що я думаю, що тільки я скажу, що ініціатива, ініціатива буде. От. Тому скажу.

Дивіться, ми точно маємо і мусимо реагувати на реалістичні виклики та свободу слова. Тому ми заслуховували правоохоронні організації, ми там робили інші заслуховування. Якщо ви, колеги, бачите якісь питання, які потрібно підняти, "за" двома руками. І ще раз наголошую, під стенограму, що позиція голови комітету це не дорівнює позиція комітету. Позиція комітету лише в офіційних позиціях і заявах. І тому активність я буду і далі проявляти, бо я вважаю, що ми маємо коментувати, маємо займати позицію в першу чергу як народні депутати. Але ці позиції, бажано, щоб були не суто політичні, а з власне конструктивом. Нам під час війни величезна розкіш займати суто політичні позиції. У нас має бути типу "критикуєш - пропонуй". Тому от позиція в мене приблизно така. Відкритий до будь-яких моментів, з каналами сконтактую, можемо одне з наступних засідань присвятити власне цьому питанню.

БРАГАР Є.В. Я в принципі згоден. Я не сказав би, що "Єдиний телемарафон" це формат, який мені подобається хоча б навіть на йоту. Але при тому всьому виявом цензури це назвати теж неможливо. Виявом цензури це можна було б назвати, якби був би телемарафон і нічого крім телемарафону. Якщо, припустимо, громадянин не хоче споживати інформацію з телемарафону, він має можливість включити будь-який інший телеканал, який не є в телемарафоні. Участь в телемарафоні є добровільною. Все-таки хто б там що не казав, телемарафон поки що показує все ще дуже високі рейтинги. Це означає, що на нього попит є. А вся фішка телемарафону в тому, що позиція, яка там демонструється, вона є узгодженою. Вона є узгодженою і це є публічним заходом під час війни.

Ну от все. Все, що можна сказати про це.

ЮРЧИШИН Я.Р. Так. Дякую, колеги.

У нас в принципі треба завершувати. Дуже дякую, Сергію, за розпочату дискусію. У нас зараз має вже починатися засідання, тому давайте ми зараз підведемо три крапки, не ризику під цією дискусією.

І я прошу за наявності тем, які би варто було підняти в дискусійному форматі, просто давати пропозиції, ми тоді узгодимо і проведемо дещо ширше і відкритіше. Так. Якщо така пропозиція підтримується, це як би не потребує рішення, то давайте працювати в такому форматі.

Дуже дякую. У нас вичерпаний порядок денний, так? То я тоді оголошую наше засідання закритим.

Дуже дякую всім за роботу.